

Dokument s plenarne sjednice

B9-0463/2023

17.11.2023

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom pitanja za usmeni odgovor B9-0000/2023 i B9-0000/2023

u skladu s člankom 136. stavkom 5. Poslovnika

o revidiranoj Inicijativi za oprašivače – Novi plan za oprašivače
(2023/2720(RSP))

**Alexander Bernhuber, Milan Brglez, Martin Hojsik, Michèle Rivasi, Anja
Hazekamp**

u ime Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

**Rezolucija Europskog parlamenta o revidiranoj Inicijativi za oprašivače – Novi plan za oprašivače
(2023/2720(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. siječnja 2023. naslovljenu „Revizija Inicijative EU-a za oprašivače – Novi plan za oprašivače” (COM(2023)0035),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 5. travnja 2023. o europskoj građanskoj inicijativi „Spasimo pčele i poljoprivrednike! U smjeru poljoprivrede koja je pogodna za pčele i za zdrav okoliš” (C(2023)2320)¹,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 1. lipnja 2018. naslovljenu „Inicijativa EU-a za oprašivače” (COM(2018)0395),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o Inicijativi EU-a za oprašivače²,
- uzimajući u obzir izvješće o procjeni iz 2016. koje je Međuvladina znanstveno-politička platforma o bioraznolikosti i uslugama ekosustava objavila o oprašivačima, oprašivanju i proizvodnji hrane,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskoga odbora regija od 26. siječnja 2022. naslovljeno „Lokalne i regionalne vlasti ubrzavaju provedbu Inicijative EU-a za oprašivače”,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 13. srpnja 2023. naslovljeno „Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija o reviziji Inicijative EU-a za oprašivače – Novi plan za oprašivače”³,
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 15/2020 od 9. srpnja 2020. naslovljeno „Zaštita divljih oprašivača u EU-u – Komisijine inicijative nisu urodile plodom”,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naše živote” (COM(2020)0380),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenu „Strategija ‚od polja do stola’ za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav” (COM(2020)0381),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Strategija

¹ SL C 148, 28.4.2023., str. 1.

² SL C 255, 29.6.2021., str. 29.

³ SL C 349, 29.9.2023., str. 173.

- održivosti u području kemikalija – Prelazak na netoksični okoliš” (COM(2020)0667),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o postupku Unije za odobravanje pesticida⁴,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naše živote⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2021. o strategiji „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav⁶,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. listopada 2019. o Nacrtu uredbe Komisije o izmjeni Uredbe (EU) br. 546/2011 u pogledu procjene učinka sredstava za zaštitu bilja na pčele medarice⁷,
 - uzimajući u obzir pitanja upućena Vijeću i Komisiji o revidiranoj Inicijativi za oprašivače – Novi plan za oprašivače (O-0050/2023 – B9-0000/2023 i O-0051/2023 – B9-0000/2023),
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- A. budući da u Europi oko 80 % usjeva i divljih biljnih vrsta koje cvjetaju barem u određenoj mjeri ovisi o životinjskom oprašivanju, a divlji oprašivači mogu pružiti čak 50 % potrebnih usluga oprašivanja⁸;
- B. budući da je prema europskom crvenom popisu populacija svake treće vrste pčela, leptira i osolikih muha u opadanju; budući da, nadalje, izumiranje prijeti svakoj desetoj vrsti pčela i leptira te svakoj trećoj vrsti osolikih muha; budući da je na regionalnoj razini tijekom posljednja tri desetljeća zabilježen gubitak populacije kukaca do 75 %;
- C. budući da su oprašivači prvenstveno divlje vrste kukaca, kao što su pčele (uključujući bumbare, pčele medarice i solitarne vrste pčela), ose, osolike muhe, leptiri, leptirice, kornjaši i druge leteće vrste kao što su šišmiši i ptice, koje prenose pelud s muških dijelova cvijeta na ženske te omogućuju oplodnju i razmnožavanje biljaka;
- D. budući da su vrste i populacije divljih oprašivača u opadanju u prvom redu zbog ljudskog djelovanja, posebno zbog klimatskih promjena, intenzivne poljoprivrede, upotrebe pesticida, gubitka i degradacije prirodnih staništa, onečišćenja okoliša te invazivnih stranih vrsta i bolesti;
- E. budući da je prikupljanje objektivnih, pouzdanih i usporedivih podataka o bogatstvu

⁴ SL C 411, 27.11.2020., str. 48.

⁵ SL C 67, 8.2.2022., str. 25.

⁶ SL C 184, 5.5.2022., str. 2.

⁷ SL C 202, 28.5.2021., str. 49.

⁸ Garibaldi i dr., „Wild Pollinators Enhance Fruit Set of Crops Regardless of Honey Bee Abundance”, časopis *Science*, sv. 339, br. 6127, 29. ožujka 2013., str. 1608. – 1611.

različitih vrsta i brojnosti vrsta oprašivača na terenu ključno za procjenu stanja populacija oprašivača te kako bi se ocijenilo ostvaruju li Unija i njezine države članice napredak u preokretanju trenda smanjenja tih populacija;

- F. budući da pčele medarice znatno doprinose oprašivanju; budući da to ipak ne zamjenjuje ključnu ulogu koju u postupku oprašivanja ima raznolik raspon divljih kukaca oprašivača, kao što su solitarne pčele, leptiri, osolike muhe i kornjaši, iako se njihov relativni doprinos razlikuje ovisno o usjevu i lokaciji;
- G. budući da zdrave populacije divljih oprašivača pružaju snažnije i pouzdanije usluge oprašivanja za poljoprivredni sektor; budući da prekomjerno oslanjanje na oprašivanje koje provodi jedna vrsta, kao što su pčele medarice, također dovodi do većih rizika povezanih s većom osjetljivošću te vrste na bolesti i invazivne strane vrste;
- H. budući da prinos i/ili kvaliteta usjeva ovise i o brojnosti i o raznolikosti oprašivača; budući da se razlike u prisutnosti, brojnosti i bogatstvu oprašivača mogu, u nekim kontekstima te ovisno o ekološkim značajkama vrsta, bolje objasniti blizinom i udjelom povoljnih (polu)prirodnih staništa kao što su travnjaci i šume nego cvjetnim trakama kroz polja⁹; budući da u drugim slučajevima bogatstvo cvijeća na poljoprivrednom zemljištu moglo nadoknaditi izolaciju od prirodnog staništa¹⁰;
- I. budući da se političkim instrumentima namijenjenima osiguravanju dostatnog oprašivanja usjeva mora voditi računa o potencijalnoj konkurenciji između pčela medarica i autohtonih divljih oprašivača; budući da je zbog toga potrebno točnije procijeniti kada su, gdje i u kojem broju pčele medarice potrebne kako bi se osiguralo učinkovito oprašivanje usjeva koji masovno cvjetaju bez nanošenja štete divljim autohtonim oprašivačima ili biljkama¹¹;
- J. budući da su pritisci na oprašivače u prvom redu povezani s poljoprivredom; budući da je neodrživo komercijalno šumarstvo, koje je odgovorno za nepostojanje starih stabala, mrtvog drva i povezanih mikrostaništa, također prepoznato kao jedna od glavnih prijetnji osolikim muhama, od kojih je 37 % u opasnosti od izumiranja u Europi¹²;
- K. budući da su oprašivači ključni za održavanje biološke raznolikosti i zdravlja ekosustava jer doprinose održavanju i stvaranju staništa divljih vrsta, da su ključni za proizvodnju sjemena u poljoprivrednim i prirodnim sustavima, da su neophodni za proizvodnju hrane, kvalitetu prehrane i sigurnost opskrbe hranom i da doprinose ljepoti i estetici krajobraza omogućavanjem rasta i cvjetanja raznih biljaka; budući da se vrijednost njihova izravnog doprinosa poljoprivredi EU-a procjenjuje na oko

⁹ Bartholomé, O. i dr., „Pollinator presence in orchards depends on landscape-scale habitats more than in-field flower resources”, časopis *Agriculture, Ecosystems & Environment*, sv. 293, 2020.

¹⁰ Saunders, M. i Luck G., „Interaction effects between local flower richness and distance to natural woodland on pest and beneficial insects in apple orchards”, časopis *Agricultural and Forest Entomology*, sv. 20., br. 2., 2017., str. 279. – 287.

¹¹ Geldmann, J. i González-Varo, J., „Conserving honeybees does not help wildlife: High densities of managed honeybees can harm populations of wild pollinators”, časopis *ScienceMag*, sv. 359, br. 6374, 2018., str. 392. – 393.

¹² Komisija za preživljavanje vrsta Međunarodne unije za očuvanje prirode – Stručna skupina za osolike muhe / Stručna skupina za planiranje očuvanja, „European Hoverflies: Moving from Assessment to Conservation Planning”. *Conservation Planning Specialist Group*, Apple Valley, MN, SAD.

15 milijardi EUR¹³; budući da četiri od pet vrsta usjeva i vrsta divljeg cvijeća za oprašivanje barem u određenoj mjeri ovise o kukcima; budući da oprašivači, među ostalim, znatno podupiru egzistenciju poljoprivrednika i drugih dionika u poljoprivrednom sektoru;

- L. budući da novo izvješće o trendovima u pogledu travnjačkih leptira diljem Europe pokazuje da se njihov broj u samo deset godina smanjio za 36 % i da glavni čimbenici koji utječu na to smanjenje proizlaze iz intenziviranja poljoprivrede, odnosno zbog prenamjene travnjaka u obradiva polja i zbog velike upotrebe gnojiva i herbicida, što smanjuje broj divljeg cvijeća na kojem se leptiri razmnožavaju;
- M. budući da su oprašivači ključni za sigurnost opskrbe hranom i ishrane te su neophodni za vrste hrane kao što su voće, povrće, orašasti plodovi i sjemenje, koje su pak ključne za osiguravanje zdrave prehrane, a posebno za sprečavanje nezazirnih bolesti;
- N. budući da je zbog smanjenja broja divljih oprašivača i posljedica koje to ima za sigurnost opskrbe hranom, otpornost poljoprivrede, ljudsko zdravlje, kvalitetu života, kvalitetnu prehranu i usluge ekosustava porasla osviještenost javnosti i velika zabrinutost u cijelom društvu, što je potaknulo mjere za rješavanje uzroka tog smanjenja i ublažavanje posljedica, a to je pak, među ostalim, dovelo i do uspješnog zaključenja europske građanske inicijative „Spasimo pčele i poljoprivrednike”, kojom se poziva na prelazak na poljoprivredu prihvatljiviju za pčele;
- O. budući da se u smjernicama Komisije za gradove povoljne za oprašivače navode korisne preporuke za urbana okruženja koja podupiru oprašivače;
- P. budući da je Europska agencija za okoliš (EEA) u svojem izvješću iz 2019. o stanju okoliša u Europi navela da se za devet od 13 posebnih ciljeva politike postavljenih za 2020. u području zaštite, očuvanja i poboljšanja europske biološke raznolikosti i prirode tijekom 2020. uglavnom neće dosegnuti planirani stupanj realizacije¹⁴; budući da se tih devet ciljeva odnosilo na vrste i staništa koji su zaštićeni u Uniji, na uobičajene vrste (ptica i leptira) te na stanje i usluge ekosustava;

Opće napomene i posljedice gubitka oprašivača

1. pozdravlja revidiranu Inicijativu EU-a za oprašivače – Novi plan za oprašivače i naglašava da Komisija, države članice te regionalni i lokalni akteri trebaju hitno poduzeti konkretne mjere kako bi se što prije, a najkasnije do 2030. preokrenuo trend smanjenja broja oprašivača;
2. pozdravlja europsku građansku inicijativu „Spasimo pčele i poljoprivrednike”; smatra da je ekološki prihvatljiva poljoprivreda temelj održive proizvodnje zdrave hrane; smatra da se zahtjevi građana moraju brzo i učinkovito prenijeti u buduće politike;
3. slaže se da smanjenje broja oprašivača predstavlja prijetnju za dobrobit ljudi, poljoprivrednu produktivnost, sigurnost opskrbe hranom i prirodu općenito; naglašava

¹³ Europski revizorski sud, tematsko izvješće 15/2020, „Zaštita divljih oprašivača u EU-u – Komisijine inicijative nisu urodile plodom”, 2020.

¹⁴ EEA, „European environment – state and outlook 2020 – Knowledge for transition to a sustainable Europe”, Ured za publikacije EU-a, Luxembourg, 2019.

da oprašivanje divljim i domaćim oprašivačima predstavlja neophodan doprinos poljoprivredi; ističe da godišnja vrijednost oprašivanja kao usluge ekosustava u EU-u u iznosu od 4,5 milijardi EUR bilježi samo vrijednost usluge koja se stvarno pruža i rezultira prinosom voća i povrća; naglašava da bi, kada ne bi bilo manjka oprašivača zbog pritiska kojima su izloženi, ta vrijednost mogla biti mnogo veća¹⁵;

4. naglašava da je oprašivanje usjeva kojem posreduju divlje i domaće životinje ključna i ugrožena usluga ekosustava¹⁶; napominje da se globalna ekonomska vrijednost oprašivanja od domaćih i divljih životinja procjenjuje na 153 milijarde EUR, dok se gubitak potrošačkog viška povezan s ukupnim gubitkom životinjskog oprašivanja procjenjuje na između 190 i 310 milijardi EUR¹⁷;
5. naglašava koristi od oprašivanja za ljudsko zdravlje i dobrobit te činjenicu da treba osigurati da se ono može nastaviti održivo odvijati; nadalje, napominje da oprašivači doprinose poljoprivrednom prinosu za 35 % svjetske proizvodnje hrane¹⁸, dok usjevi koje oprašuju životinje sadrže razmjerno više određenih vitamina (A, C i E) i minerala (kalcij, fluorid i željezo) dostupnih u prehrani diljem svijeta¹⁹; stoga naglašava da su oprašivači ključni i za sigurnost opskrbe hranom i za sigurnost prehrane;
6. napominje da smanjenje broja oprašivača ima brojne negativne učinke na okoliš i zdravlje ljudi; ističe da je jedna od njih smanjenje globalne dostupnosti voća i povrća, što bi moglo dovesti do smanjenja njihove konzumacije, a time i do povećanja nezazarnih bolesti²⁰;
7. svjestan je doprinosa prve Inicijative EU-a za oprašivače; poziva Komisiju da rezultati te inicijative budu dio buduće strategije za biološku raznolikost, uključujući druge ključne usluge ekosustava koje pružaju kukci;
8. pozdravlja obveze koje su Europski gospodarski i socijalni odbor i Europski odbor regija preuzeli u pogledu mogućnosti i zajedničke odgovornosti europskih društvenih i profesionalnih interesnih skupina te lokalnih i regionalnih vlasti u ubrzanju provedbe Inicijative za oprašivače i postizanju njezinih ciljeva;
9. naglašava da se treba pozabaviti svim glavnim uzrocima smanjenja broja oprašivača;

Osiguravanje usklađenosti politika: poljoprivreda i šumarstvo, smanjenje onečišćenja i unapređenje povezanosti

10. podsjeća da je europski zeleni plan donesen kao nova sveobuhvatna strategija kako bi se

¹⁵ Eurostat, „[Accounting for ecosystems and their services in the European Union – 2021 edition](#)”, Ured za publikacije EU-a, Luxembourg, 2021.

¹⁶ Potts S. i dr., „Global pollinator declines: trends, impacts and drivers”, časopis *Trends in Ecology & Evolution*, sv. 25, 2010., str. 345. – 353.

¹⁷ Gallai N. i dr., „Economic valuation of the vulnerability of world agriculture confronted with pollinator decline”, časopis *Ecological Economics*, sv. 68, 2009., str. 810. – 821.

¹⁸ Klein, A.M. i dr., „Importance of pollinators in changing landscapes for world crops”, *Proceedings of the Royal Society*, sv. 274, br. 1608, 2007., str. 303. – 313.

¹⁹ Eilers, E. i dr., „Contribution of Pollinator-Mediated Crops to Nutrients in the Human Food Supply”, *PLOS ONE*, sv. 6, br. 6, 2011.

²⁰ Smith, M. i dr., „Effects of decreases of animal pollinators on human nutrition and global health: a modelling analysis”, časopis *The Lancet*, sv. 386, br.10007, 2015., str. 1964. – 1972.

Uniji omogućilo rješavanje klimatskih i okolišnih izazova, pri čemu nitko ne smije biti zapostavljen; podsjeća da će ciljevi zelenog plana, uključujući strategiju EU-a za bioraznolikost i strategiju „od polja do stola”, biti ostvareni tek kada se učinkovito ostvari glavni cilj revidirane Inicijative EU-a za oprašivače, a to je preokretanje trenda smanjenja broja oprašivača; poziva Komisiju i države članice da brzo i u cijelosti provedu obje strategije; ponavlja da se strategijom za bioraznolikost do 2030. moraju u potpunosti ostvariti njezini ciljevi; potiče Komisiju i države članice da se obvežu na znatne i dodatne mjere za očuvanje biološke raznolikosti;

11. naglašava da je potrebno ukloniti nedostatke u ključnim sektorskim politikama EU-a za borbu protiv smanjenja broja oprašivača te u relevantne politike EU-a uključiti mjere za zaštitu oprašivača;
12. naglašava da su namjenske nacionalne i/ili regionalne strategije za zaštitu oprašivača ključni instrumenti za mobilizaciju svih relevantnih strana i upravljanje svim mjerama potrebnima za preokretanje trenda smanjenje broja oprašivača; cijeni napore onih država članica koje su donijele namjenske nacionalne ili regionalne strategije za zaštitu oprašivača te poziva preostale države članice da to učine što je prije moguće kako bi se zajednički i koordinirano pozabavile svim uzrocima smanjenja, uzimajući u obzir nacionalne, regionalne i lokalne posebnosti i uvjete;
13. poziva Komisiju da procijeni usklađenost strateških planova u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) s ciljevima Inicijative EU-a za oprašivače; poziva Komisiju i države članice da zajednički poboljšaju planove za koje se utvrdi da nisu dostatni za ispunjavanje potrebnih mjera; nadalje, poziva Komisiju i države članice da u strateškim planovima u okviru ZPP-a dodaju posebno poglavlje u kojem će navesti konkretne mjere usmjerene na zaštitu divljih i domaćih oprašivača, uzimajući u obzir njihovu važnost kao pružatelja ulaznih sredstava za poljoprivrednu proizvodnju; ističe da je u proračunu ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. predviđena potpora za klimatski relevantne prakse i da bi se taj proračun trebao iskoristiti za postizanje ciljeva EU-a u pogledu biološke raznolikosti, uključujući zaštitu oprašivača;
14. poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu funkcionalnost postojećih i budućih mehanizama i platformi upravljanja kako bi se do dogovorenih rokova postigli ciljevi Inicijative za oprašivače i, u širem smislu, strategije za biološku raznolikost; u tom pogledu poziva Komisiju da provede potrebne zakonodavne i nezakonodavne mjere koje će doprinijeti uklanjanju postojećih nedostataka u upravljanju i politikama te uklanjanju prepreka za postizanje ciljeva i ciljnih vrijednosti dogovorenih na razini Unije;
15. u tom pogledu ističe snažnu međupovezanost revidirane Inicijative EU-a za oprašivače i predloženog zakonodavstva EU-a o obnovi prirode kad je riječ o preokretu trenda smanjenja broja oprašivača, posebno usklađivanjem nacionalnih mjera za obnovu prirode s relevantnim politikama u okviru Inicijative EU-a za oprašivače;
16. naglašava stalnu potrebu za boljom zaštitom oprašivača od rizika koji su posljedica pesticida i biocida te žali zbog kašnjenja u poduzimanju mjera za zaštitu oprašivača putem postupaka odobravanja utvrđenih u Uredbi (EZ) 1107/2009²¹ i Uredbi (EU)

²¹ Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište

528/2012²²;

17. smatra da je prisutnost starih stabala, mrtvog drva i povezanih mikrostaništa ključna za oprašivače u smislu njihova razvoja i sposobnosti da se prehranjuju i gnijezde; u tom smislu cijeni činjenicu da će jedan plan očuvanja u okviru novog plana za oprašivače biti ciljano usmjeren na šumske krajobrazce; smatra da bi se u tom planu očuvanja trebalo težiti sinergiji s prirodnijim šumarstvom;
18. naglašava važnost poboljšanja baze znanstvenih dokaza za procjenu relativne toksičnosti svih pesticida, a ne samo insekticida, za pčele i druge oprašivače kako bi se ciljevi smanjenja štete mogli bolje prilagoditi do 2027.; dodatno naglašava važnost izmjene zakonodavstva i provedbe politika u skladu s najnovijim znanstvenim dokazima kako bi se zaustavio pad broja oprašivača;
19. poziva da se najkasnije do 2027. zabrani uvoz poljoprivrednih proizvoda proizvedenih uz upotrebu pesticida koji su u Europskoj uniji zabranjeni radi zaštite ljudskog zdravlja i biološke raznolikosti i koji mogu uzrokovati neprihvatljivu štetu oprašivačima;
20. prima na znanje revidirane smjernice Europske agencije za sigurnost hrane o procjeni rizika sredstava za zaštitu bilja za pčele (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. i solitarne pčele) te poziva Komisiju i države članice da ih brzo provedu; prima na znanje dogovor postignut na sastanku Vijeća EU-a za poljoprivredu i ribarstvo 28. i 29. lipnja 2021. o utvrđivanju posebnog cilja zaštite od 10 % kao najvećeg dopuštenog smanjenja veličine kolonija zbog izloženosti pčela medarica pesticidima; prima na znanje odluku Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje iz svibnja 2022. o provedbi pristupa nedefiniranog praga za posebne ciljeve zaštite bumbara i solitarnih pčela; smatra da posebni ciljevi zaštite divljih oprašivača moraju biti u skladu s potrebom za oporavkom već iscrpljenih populacija; prima na znanje predanost Komisije ažuriranju trenutnog sustava za procjenu rizika od pesticida za člankonošce koji ne pripadaju ciljanoj skupini (u okviru kojeg se procjenjuju sve vrste divljih oprašivača koje nisu uključene u smjernice za pčele) i naglašava da je takvo ažuriranje hitan prioritet;
21. podsjeća Komisiju i države članice da je dobio široku podršku za prigovor koji je izrazio u vezi s provedbenim aktom u pogledu učinka sredstava za zaštitu bilja na pčele medarice²³ te da je njegov dugogodišnji stav da se oprašivačima mora pružiti veća zaštita;
22. zabrinut je zbog ograničenja procjena pojedinačnih aktivnih sastojaka koja se primjenjuju tijekom postupka odobravanja pesticida; stoga poziva Komisiju i Europsku agenciju za sigurnost hrane da bez odgode omoguće prelazak na cjelovitiju i kontekstualiziraniju procjenu okolišnih rizika pesticida za kukce, uključujući oprašivače, naslanjajući se na projekt IPol-ERA; smatra da bi se tom sustavnom transformacijom trebao uzeti u obzir širok raspon oprašivača i kumulativni učinci

sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

²² Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).

²³ Rezolucija Europskog parlamenta od 23. listopada 2019. o Nacrtu uredbe Komisije o izmjeni Uredbe (EU) br. 546/2011 u pogledu procjene učinka sredstava za zaštitu bilja na pčele medarice (SL C 202, 28.5.2021., str. 49.).

različitih kemikalija te da ona zahtijeva koordinirane napore svih relevantnih agencija;

23. prima na znanje nacrt smjernica Europske agencije za kemikalije o procjeni rizika od uporabe biocida za pčele; naglašava da je hitno potrebno dovršiti smjernice kako bi se one mogle početi upotrebljavati u postupku odobravanja u skladu s Uredbom (EU) 528/2012 na razini EU-a ili na razini država članica odnosno za odobrenje na razini EU-a;
24. naglašava da bi konstruktivna suradnja velikih proizvođača hrane, trgovaca na veliko i trgovaca na malo s njihovim dobavljačima mogla stvoriti veliku dodanu vrijednost u smislu smanjenja upotrebe pesticida i rizika od njih; ističe da velika poduzeća u prehrambenom lancu trebaju sklopiti dugoročne ugovore sa svojim proizvođačima te da svojim poljoprivrednicima trebaju pomoći da ispravno provode prakse integrirane zaštite bilja, među ostalim pružanjem potrebne financijske i tehničke potpore za poljoprivrednike i uzgajivače kako bi im se omogućio brz prelazak na prakse agroekološkog i ekološkog uzgoja te istodobno zajamčilo da će njihov trud biti nagrađen poštenom cijenom;
25. napominje da emisije dušika uzrokuju eutrofikaciju poluprirodnih travnjaka, nanose štetu staništima oprašivača i guraju ugrožene vrste prema izumiranju; ističe da je potrebno poduzeti odlučnije mjere za smanjenje emisija dušika, koje negativno utječu na travnjake važne za oprašivače;
26. žali zbog nedostatka koordiniranih napora za rješavanje problema svjetlosnog onečišćenja, uz napomenu da neke zemlje donose nacionalne politike, dok druge ne poduzimaju nikakve mjere; potiče utvrđivanje parametara za mjerenje razina svjetlosnog onečišćenja u Uniji i državama članicama i za izvješćivanje o njima radi postavljanja ciljnih vrijednosti za smanjenje onečišćenja u odnosu na dogovorene referentne vrijednosti te praćenja napretka; potiče da se za utvrđivanje trenutnog svjetlosnog onečišćenja u Uniji koriste usluge programa Copernicus;
27. naglašava da očuvanje biološke raznolikosti i usluga ekosustava treba uključiti u prakse urbanističkog planiranja kako bi se zaštitile populacije oprašivača, doprinijelo njihovoj raznolikosti i stvorila nova i dobro povezana staništa;
28. poziva države članice da prate populacije oprašivača u urbanim područjima, da prikupljaju podatke o zdravlju oprašivača i razviju strategije za njihovo očuvanje utemeljene na dokazima; potiče razmjenu najboljih praksi i iskustava među gradovima kako bi se stvorila mreža za očuvanje urbanih oprašivača;
29. naglašava koristi zelenih krovova, vertikalnih vrtova i održivih praksi urbane poljoprivrede u osiguravanju staništa za oprašivače i davanju doprinosa urbanoj otpornosti i boljoj kvaliteti života gradskog stanovništva;
30. u tom pogledu ističe snažnu međupovezanost revidirane Inicijative EU-a za oprašivače te održavanja i poboljšanja zaštite prirode u skladu s Direktivom EU-a o pticama²⁴,

²⁴ Direktiva 2009/147/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

Direktivnom o staništima²⁵ i predloženim zakonodavstvom EU-a o obnovi prirode kad je riječ o preokretu trenda smanjenja broja oprašivača, posebno usklađivanjem nacionalnih mjera za obnovu prirode s relevantnim politikama u okviru Inicijative EU-a za oprašivače; poziva na donošenje mjera kako bi se riješilo pitanje gubitka biološke raznolikosti izvan zaštićenih područja; podsjeća da obnavljanje prirode i ekosustava u zaštićenim područjima ne može nadoknaditi daljnji gubitak biološke raznolikosti i propadanje ekosustava izvan tih područja;

31. zabrinut je zbog stalnog gubitka i fragmentacije staništa te štetnih posljedica za brojne kukce oprašivače; u tom pogledu pozdravlja predanost Komisije da u suradnji s državama članicama pripremi nacrt za mrežu ekoloških koridora za oprašivače pod nazivom „Buzz Lines” kako bi se ekološkim koridorima povezala postojeća prirodna područja i omogućilo kretanje vrsta u potrazi za hranom, skloništem te mjestima za gniježđenje i razmnožavanje; naglašava da je potrebno postići dogovor o planu djelovanja s rokovima te poziva države članice da se obvežu na njegovu provedbu;
32. naglašava da bi linearnu infrastrukturu u Uniji trebalo osmisliti i prilagoditi te njome upravljati tako da se negativni učinci u obliku fragmentacije staništa svedu na najmanju moguću mjeru te da se njome ne smije ugroziti cjelovitost mreže „Buzz Lines”;
33. poziva države članice da promiču raznolikost vrsta među uzgajanim ratarskim kulturama i očuvanje prirodnih staništa oprašivača u najvećoj mogućoj mjeri;

Praćenje i pokazatelji

34. ističe ključnu ulogu poljoprivrednika u održavanju staništa za oprašivače te poticanju održivih poljoprivrednih praksi kojima se prednost daje dobrobiti tih ključnih vrsta i doprinosi očuvanju biološke raznolikosti; u tom pogledu ističe poljoprivredne prakse koje se već provode na lokalnoj razini u cilju zaštite staništa oprašivača; istodobno ističe važnost neovisne mreže savjetnika za promicanje širenja i učinkovite provedbe mjera koje pogoduju oprašivačima;
35. potiče sadnju i obnovu voćnjaka s različitim vrstama, koji su izvor peludi i nektara;
36. poziva Komisiju i države članice da razviju standardizirani sustav EU-a za praćenje oprašivača kako bi se poboljšalo prikupljanje podataka o populaciji oprašivača; ističe da bi granularnost prikupljenih podataka trebala omogućiti otkrivanje godišnjih promjena u populacijama koje su važne za mjere politike i mjere očuvanja; poziva države članice da podrže osposobljavanje i izgradnju kapaciteta kako bi se brzo osigurali ljudski resursi potrebni za praćenje oprašivača;
37. u tom pogledu pozdravlja početni prijedlog stručnjaka za sustav EU-a za praćenje oprašivača²⁶ kao osnovu za razvoj naprednijih mogućnosti; poziva Komisiju da nastavi s tim tehničkim aktivnostima, u bliskoj suradnji s državama članicama, kako bi se izradio skup mogućnosti za sustav EU-a za praćenje oprašivača, s povezanim

²⁵ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

²⁶ Potts, S. i dr., „[Proposal for an EU Pollinator Monitoring Scheme](#)”, Zajednički istraživački centar, Ured za publikacije EU-a, Luxembourg, 2020.

troškovima; smatra da bi svaka opcija trebala biti popraćena planom provedbe u kojem se u glavnim crtama navode nedostaci u tehničkim kapacitetima u državama članicama i načini njihova brzog rješavanja;

38. poziva Komisiju da provjeri sadržavaju li alati za strateško planiranje namijenjeni upravljanju područjima mreže Natura 2000, uključujući prioritetne akcijske okvire, zahtjeve u vezi sa zaštitom divljih oprašivača te da procijeni relevantne mjere koje su države članice predložile u prioritetnim akcijskim okvirima;
39. smatra da je kvalitetno godišnje praćenje, koje se među ostalim temelji na primjereno velikom broju područja u svakoj državi članici kako bi se otkrile promjene u brojnosti i bogatstvu vrsta različitih skupina oprašivača i koje se procjenjuje najmanje svake tri godine, ključno za podupiranje i poboljšanje postupaka donošenja odluka, osiguravanje učinkovitije javne potrošnje te povećanje odgovornosti i razumijevanja učinka politika i zakonodavstva;
40. cijeni preuzetu obvezu Komisije da u suradnji s državama članicama i Europskom agencijom za okoliš do 2025. dovrši mapiranje ključnih područja oprašivača na razini EU-a i da se do 2024. provede procjena crvenog popisa za ključne skupine kukaca oprašivača; uvažava napore koje Komisija ulaže u izradu i koordinaciju provedbe akcijskih planova za pojedinačne vrste; poziva države članice da na svim relevantnim razinama upravljanja brzo provedu potrebne mjere očuvanja te da pruže potporu stručnjacima i dionicima; nadalje, potiče države članice da pojačaju trenutačne napore za očuvanje zaštićenih područja i da razmotre uspostavu novih zaštićenih područja za leptire, leptirice i druge divlje oprašivače, posebno za vrste s crvenog popisa;
41. pozdravlja rad i rezultate prošlih i tekućih inicijativa EU-a usmjerenih na praćenje vrsta, stanja staništa, onečišćujućih tvari prisutnih u okolišu i podizanje razine osviještenosti; u tom pogledu poziva Komisiju da uspostavi pravnu osnovu i trajni financijski okvir za sljedeće inicijative: SPRING (Jačanje oporavka oprašivača s pomoću pokazatelja i praćenja), INSIGNIA (Praćenje onečišćujućih tvari u okolišu s pomoću pčela medarica), EMBAL (Europsko praćenje bioraznolikosti u poljoprivrednim krajobrazima), LUCAS (Okvirno istraživanje o upotrebi i pokrovu zemljišta), STING (Znanost i tehnologija za kukce oprašivače) i eLTER (Dugoročno istraživanje ekosustava u Europi), te da olakša integraciju EMBAL-a i INSIGNIA-e te budućeg sustava EU-a za praćenje oprašivača u okviru eLTER-a; ističe da je potrebno kontinuirano pratiti uzroke smanjenja broja oprašivača tijekom duljeg razdoblja;
42. ponavlja poziv da se do 2026. u zajedničku poljoprivrednu politiku uključi poseban pokazatelj za oprašivače radi ocjenjivanja učinka te politike na oprašivače i oprašivanje;

Resursi, razmjena znanja i izgradnja kapaciteta

43. poziva Komisiju da procijeni nove mogućnosti financiranja mjera potrebnih za postizanje ciljeva Inicijative EU-a za oprašivače, među ostalim uspostavom fonda za prirodu u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2027.; naglašava da se tom inicijativom moraju mobilizirati dostatna dodatna financijska sredstva te osigurati obveze i ulaganja na razini EU-a i država članica na razini i u rokovima kojima će se doprinijeti zaustavljanju gubitka oprašivača do 2030.; poziva Komisiju da predloži namjensku proračunsku liniju kojom će se podupirati sustavno

- praćenje biološke raznolikosti, pokazatelji i izvješćivanje o napretku, trendovima i pritiscima u svim državama članicama;
44. poziva relevantne glavne uprave Komisije te Europsku agenciju za okoliš, Europsku agenciju za sigurnost hrane i Europsku agenciju za kemikalije da pojačaju suradnju kako bi se popunile utvrđene praznine u podacima i politikama; smatra da Komisija, agencije EU-a i države članice trebaju poboljšati prikupljanje, razmjenu i generiranje novih podataka o biološkoj raznolikosti te upravljanje njima kako bi se poboljšalo donošenje politika i osigurala usklađenost politika na svim razinama;
 45. poziva Komisiju da uspostavi odgovarajuće mehanizme upravljanja i praćenja, uključujući dodjelu jasnih odgovornosti odjelima Komisije uključenima u područja politika relevantna za divlje oprašivače;
 46. poziva Komisiju i države članice da podrže istraživanja u cilju boljeg razumijevanja učinka tvari koje uzrokuju poremećaje endokrinog sustava na oprašivače te da provodu politike koje se temelje na najnovijim znanstvenim dokazima o tom učinku;
 47. poziva Komisiju i države članice da podrže istraživanja o boljem razumijevanju interakcije, među ostalim u pogledu konkurencije, između kolonija pčela medarica i autohtonih/divljih oprašivača;
 48. naglašava važnost zaštite oprašivača ne samo u Uniji već i u cijelom svijetu te poziva Komisiju da u tom pogledu promiče relevantno djelovanje;
 49. poziva Komisiju i države članice da se aktivno uključe u pčelarsku diplomaciju kao instrument vanjske politike za promicanje uključivanja oprašivača u međunarodne politike kako bi se poduprle aktivnosti koje doprinose ekološkoj i socijalnoj otpornosti zemalja u razvoju i ranjivih skupina;
 50. svjestan je važnosti znanstvenika amatera, među kojima su i poljoprivrednici, te taksonoma, kojima je potrebno pružiti veću potporu kako bi mogli produbiti svoje stručno znanje, njegovati dobre prakse te ih dijeliti među državama članicama; istodobno prima na znanje nalaze studije koju je naručila Komisija²⁷ objavljene u prosincu 2022. i koji pokazuju da je stručno znanje osobito slabo u zemljama s najbogatijom biološkom raznolikošću i da su taksonomi uglavnom stariji muškarci; podsjeća da je jedna od prepreka učinkovitoj provedbi programa znanstvenika amatera nedostatak taksonomske stručnosti za obradu podataka te nedostatak taksonomskih alata pa poziva Komisiju i države članice da riješe te nedostatke; cijeni uspješan rad ambasadora oprašivača u podizanju osviještenosti i motivacije građana i poduzeća;
 51. potiče Komisiju i države članice da osiguraju programe za dodjelu malih bespovratnih sredstava stručnjacima, predstavnicima civilnog društva i pojedincima kako bi se poduprle lokalne i regionalne mjere za oprašivače i omogućila uspostava platforme EU-a za divlje oprašivače kojom bi se koordinirali njihovi napori i olakšala dugoročna razmjena znanja;

²⁷ Europska komisija, Glavna uprava za okoliš, „European Red List of insect taxonomists”, Ured za publikacije EU-a, 2022.

52. ističe potencijal stvaranja lokalnih mreža i platformi za razmjenu znanja na kojima poljoprivrednici mogu razmjenjivati najbolje prakse i doprinositi očuvanju oprašivača, koji su dragocjene vrste, uz istodobno osiguravanje otpornosti naših poljoprivrednih sustava i sigurnosti opskrbe hranom;
53. poziva Komisiju da u taksonomsku platformu koja je razvijena u sklopu projekata Orbit i Taxo-fly uključi sve ključne skupine kukaca oprašivača te da osigura i poboljša njezinu funkcionalnost razvojem alata za taksonomiste i znanstvenike amatere;
54. poziva Komisiju i države članice da osiguraju koordinaciju i dostupnost svih potrebnih sredstava za održavanje i poboljšanje europskih programa praćenja leptira diljem EU-a, među ostalim povećanjem transfekata leptira, praćenjem rijetkih i ugroženih vrsta, upotrebom tehnologije izvješćivanja u stvarnom vremenu i pružanjem dugoročne financijske pomoći imenovanim koordinatorima tih programa; poziva Komisiju i države članice da pokrenu i održavaju javnu bazu podataka EU-a koja će biti potrebna za budući sustav EU-a za praćenje oprašivača;
55. poziva Komisiju i države članice da podrže obrazovne programe za pčelare i studente agronomije kako bi se izgradili kapaciteti za upravljanje biološkom raznolikosti i oprašivanjem te njihovo promicanje kao usluga ekosustava; naglašava da su za potporu mjerama koje su korisne za populacije oprašivača potrebni sustavi poticaja te da poljoprivrednike i druge korisnike zemljišta treba financijski podupirati;
56. naglašava važnost otvorenog, konstruktivnog i istinskog dijaloga među institucijama EU-a i predstavnicima relevantnih tijela na svim razinama upravljanja, stručnjacima, pčelarima i građanima, jer on može utrti put novim partnerstvima, mjerama i obvezama te snažnijem angažmanu, kao što je bio slučaj tijekom Europskog tjedna oprašivača 2021. – Novi plan za oprašivače; smatra da su razmjena znanja, podizanje razine osviještenosti, izgradnja kapaciteta i uključivanje svih relevantnih dionika, znanstvenika amatera i mladih u području zaštite oprašivača preduvjet za uspješnu provedbu te inicijative;
 - o
 - o o
57. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.